І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь... Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200 з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 191. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 23-го ЖОВТНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, OCTOBER 23, 1974 No. 191. VOL. LXXXI.

А. САХАРОВ ВИМАГАЄ ЗМІН У СОВЄТСЬКІЙ ЛЕГАЛЬНІЙ СИСТЕМІ ЩОДО ЕМІҐРАЦІЇ З СССР

А. Сахаров

Москва. — Академік Андрей Сахаров заапелював до совєтського уряду схвалити закон, який ґарантував би совєтським громадянам не тільки право на вільну еміґрацію, але також право на поворот у випадку їхнього такого побажання. Такий новий совєтський еміґраційний закон мав би, згідно з проєктом Сахарова, відповідати в основному цьому узгідненню, що його досягнено у Вашингтоні між представниками Конґресу і Білим Домом, коли йдеться про еміґрацію з СССР.

Одночасно академік Сахаров звернувся з відкритим листом до сенатора Генрі Джексона, головного співавтора вашингтонського узгіднення, заявляючи, що компроміс, випрацьований у Вашингтоні, є „великою перемогою свободолюбних традицій американського народу". Щоб, однак, окремі точки узгіднення могли бути реалізовані на практиці, конечним є увести відповідні зміни у совєтській легальній системі. А. Сахаров зробив у цьому напрямку ряд конкретних пропозицій, вказуючи на потребу: а) публікування офіційних статистичних даних про число заяв на еміґрацію і про число затверджених уряди заяв та виданих віз; б) доповнити постанову про право на еміґрацію також правом на вільний поворот до СССР; в) скасування совєтської вимоги, щоб кожний аплікант на еміґраційну візу подбав про запрошення від рідних за кордоном; г) скасування т. зв. освітнього податку на еміґрантів; ґ) упрaвнення для всіх бажаючих звернутися до суду у випадку, коли з вирішенням у справі видання віз є необґрунтоване проволікання.

На думку А. Сахарова, право вільного вибору місця поселення будь - ким згідно з постановами Міжнародної конвенції про основні права людини, „може бути ефективно здійснене тоді тільки, коли це право є ґарантоване законодавством (країни). В іншому випадку, без уваги на це, якою великою не була б квота, чи які не були б обіцянки, дані дипломатичним порядком, доля кожної людини є у руках бюрократичного арбітрарного вирішування. Конечною мінімальною вимогою є прийняття соціялістичними країнами законів, які відповіли б Постановам Загальної Декларації Прав Людини у питанні вільного вибору місця поселення", — говорив А. Сахаров.

Переслідування жидів в СССР продовжується

У той час, коли у Вашингтоні говориться про „злам" на відтинку еміґрації і прав людини та їх пошанування в СССР, совєтська поліція продовжує йти втертим шляхом і переслідує всіх дисидентів, в тому й тих жидів, які виявили бажання еміґрувати з СССР. Останньо поліція намагається схопити проф. Александра Воронеля, фізика, який від близько трьох років старається за візу і находиться без праці. Як повідомила його дружина, її чоловікові загрожує суд на основі совєтського закону про „паразитизм", за яким в СССР судять багатьох дисидентів, позбавлених праці, мовляв, вони відмовляються від „суспільно-корисної праці" і живуть на кошт держави. Згідно з інформаціями Ніни Воронель, її чоловік добровільно покинув працю в Фізикально-Математичному Інституті, внісши заяву на візу і зголосивши своє бажання виїхати до Ізраїля. Останньо А. Воронель був одним з організаторів нелегальних наукових семінарів в Москві.

Генрі Кіссінджер почав тритижневу поїздку

Вашингтон. — Державний секретар Генрі Кіссінджер розпочав 22 жовтня свою дипломатичну поїздку, в часі якої він плянує відвідати окремі країни Европи, Південної Азії та Близького Сходу. Поїздка триватиме три тижні, з чого чотирі дні Г. Кіссінджер переведе на розмовах в Москві, де має обговорити справу обмеження стратегічного атомового узброєння, питання можливої зустрічі президента Форда з генеральним секретарем КПСС Брежнєвим в часі поїздки Президента до Японії, а також питання конфлікту на Близькому Сході. Коментатори інформують, що совєтські чинники зокрема зацікавлені у відвідинах Кіссінджера, бо йдеться тут про відновлення таких же американсько-совєтських взаємин, які були за попередника президента Форда — президента Ніксона. В Москві викликає занепокоєння становище секретаря оборони Шлесінджера, який щодо СССР займає досить „тверду" позицію і якого Кремль ідентифікує з війсковими колами Пентаґону, не надто прихильно наставленими до СССР. Л. Брежнєв особисто бажає зустрінутися з президентом Фордом, щоб, як інформують, упевнитися, що ЗСА далі підтримують політику відпруження.

Европейські держави позичатимуть в арабів гроші

Люксембурґ. — Міністри фінансів дев'яти европейських держав, членів Европейського Спільного Ринку, які відбувають тут свої наради, винесли одноэгідне рішення, щоб держави, які належать до Европейського Спільного Ринку, затягнули спільну позичку в висоті 3 більйонів долярів в державпродуцентів нафти для покриття недоборів, спричинених імпортом нафти до їхніх країн по значно вищих цінах.

Згідно з домовленням, яке піддержує також індустріяльно сильна Західня Німеччина, позичка буде ґарантована дев'ятьма приналежними до Спільного Ринку державами і може бути використовувана тільки на покриття балянсових недоборів, пов'язаних з імпортом, а у ніякому випадку не може бути ужита на „латання" державних бюджетів. З дев'яти держав покищо тільки Італія внесла прохання про уділення їй негайної позички з цього фонду. Міністер фінансів Італії Емілію Кольомбо покищо не назвав висоті цієї позички, але заявляють, що Італія, яка находиться у постійній фінансовій і економічній кризі, потребуватиме найвищого кредиту.

З уваги на те, що загальний дефіцит дев'яти европейських держав пов'язаний з імпортом нафти досягнув аж 15 більйонів тільки в одному 1974 році, деякі з цих держав вже раніше затягнули індивідуальні позички в арабських країнах. Все одно, теперішня постанова потребуватиме окремої ратифікації поодиноких парляментів. Згідно з розпрацьованою системою розподілу фонду, три великі держави: Франція, Західня Німеччина і Великобританія одержать по 22 відсотки зі згаданої суми 3-ох більйонів долярів, Італія — 14%, Бельгія і Люксембурґ разом 7,3%, Голляндія 7,3%, Данія 3,3% й Ірляндія 1,3%.

Японська лівиця намагається не допустити до приїзду Форда

Токіо. — Японські ліві організації розпочали в цій країні посилену акцію проти заповідженої візити в Японії в наступному місяці Джеральда Форда. Організатори протестів, керівництво яких є в руках комуністів, соціялістів і великих робітничих спілок, заявило на пресовій конференції 21 жовтня, що 2,2 мільйони демонстрантів взяли участь у великій маніфестації в Токіо. Какуо Гонджо, голова цієї маніфестації, заявив, що „ми намагаємося створити таку атмосферу серед японського населення, яка не дозволила б на візд Форда то нашої країни". Він рівночасно відмітив, що хоч не думає про вжиття сили і фізичних ударів в часі перебування Форда в Японії, то японська лівиця доложить усіх зусиль, щоб змобілізувати таку сильну опозицію проти цієї візити, що Форд буде змушений від неї відмовитись. Преса відмічує, що японська лівиця дуже спритно використала дискутовану на сторінках преси справу присутности в японських портах американських кораблів, які нібито мали б бути озброєні атомовою зброєю. Помимо того, що японський уряд офіційно заперечив такі поголоски, ліві екстремісти пустили в обіг неофіційний циркуляр, в якому говориться про „таємний договір" уряду ЗСА і Японії в цій справі. На згаданій демонстрації в Токіо комуністичні і соціялістичні промовці домагалися цілковитого скасування будь-яких договорів з ЗСА і закриття американських воєнних баз на японській території. Найбільше активними в цій акції є члени комуністичної партії і їх прихильники, які, як це виходить з афішів і летючок, роздаваних ними на маніфестації, ставлять собі за головну мету „зупинити Форда в його поїздці до Японії".

Данський прем'єр мав зустріч з Мао Тсе-тунгом

Пекінґ. — Згідно з повідомленням аґенції Ройтерс 21 жовтня відбулася таємна зустріч прем'єр - міністра Данії Павла Гартлінґа з відсутнім вже довший час у Пекіні Мао Тсе-тунгом. Після зустрічі Гартлінґ заявив на пресовій конференції після одногодинної розмови з Мао Тсе-тунгом: „Не має сумніву він стара людина, бо вже ж таки йому минуло 80 років життя, однак він умна людина, з ясним розумом і добрим гумором". Після контроверсійного повідомлення лондонського „Дейлі Телеграф" про те, що Мао Тсе-тунг пережив тяжкий параліч в минулому місяці, Гартлінґ був першим закордонним політиком, що мав нагоду зустрічатись з Мао. Зустріч відбулася в місцевості поза Пекіном, але Гартлінґ відмовився від детальнішого пояснення.

Арафат не виступить в ОН

Дамаскус, Сирія. — Голова т. зв. Палестинської Визвольної Організації Ясір Арафат не виступатиме в Об'єднаних Націях в справі з'єсування палестинської проблеми, як раніше про це інформовано, а його місце займе заступник Сарафата Фараук Каддоумі. Як відомо, Генеральна Асамблея ОН, яка тепер засідає, запросила згадану організацію взяти участь у дебатах над розв'язкою проблеми на Близькому Сході. Загально припускають, що відмова Сарафата виступити в ОН подиктована страхом перед можливим атентатом на нього. „Ню Йорк Таймс", цитуючи речника Палестинської Визвольної Організації, пише, що „Ню Йорк подібний до Тель Авіву і поїздка туда уподібнилася б до справжньої підпільної дії".

Провінційна Рада КУК Онтаріо заповідає збори

Торонто, (Пресова Служба КУК-ПРО). — Загальні річні збори Провінційної Ради Онтаріо Комітету Українців Канади відбудуться тут 9-го листопада ц.р. Ця Рада КУК-Онтаріо репрезентує перед провінційним урядом Онтаріо 180,000 українців в 16 різних міських відділах КУК на 80-ох складових організацій. Згідно зі статутом, КУК-ПРО займається представництвом до уряду Онтаріо в справах українського розвитку, зокрема в ділянках української освіти та культури. З-поміж головніших заслуг Провінційної Ради є введення в публічні школи навчання української мови та праця в ділянці багатокультурности, зокрема в інтервенції у справах багатомовних передач на хвилях СіБіСі.

В зборах візьмуть участь делеґовані представники всіх 16 Відділів КУК та представники організацій Онтаріо. Програма передбачує звітування з проробленої праці, прийняття напрямних на дальшу діяльність та вибір нової Екзекутиви.

В НЮ ЙОРКУ ПОМЕР АТАНАС ЧУБАТИЙ

Ню Йорк. — У вівторок, 22-го жовтня, тут помер по тяжкій недузі бл. п. Атанас Чубатий, нар. 5-го листопада 1896 року в Острові, пов. Тернопіль в Західній Україні. Покійний був довголітнім кооператором Союзу Кооператив в Городенці, Радехові, Стрию та працівником кредитівки „Самопоміч" в Ню Йорку. Осиротив велику родину в Україні, Америці і Канаді.

ПРЕЗИДЕНТ ФОРД ЗУСТРІВСЯ З ПРЕЗИДЕНТОМ МЕХІКО

Тубак, Арізона. — Зустріч президента Форда з президентом Мехіко Люїсом Ечеверією Альварезом 21 жовтня мала одночасно святковий і діловий характер. Обидва президенти мали змогу безпосередньо зустрінутися з тисячами американців і мехіканців, зібраних по обох боках американсько - мехіканського кордону. Зокрема ентузіястично вітали мехіканці американського Президента, коли він коротко знаходився на мехіканській території у Ноґалес і Маґдалені. Ділові розмови президентів ЗСА і Мехіко з участю державного секретаря Г. Кіссінджера, охоплювали ряд спільних для обидвох країн проблем, в першій мірі справу економічної співпраці, торгівлі, мехіканських робітників в ЗСА, нелегальної торгівлі наркотиками і нелегального виїзду мехіканців на працю в ЗСА. Була заторкнена також справа нововідкритої на території Мехіко нафти. Хоч кількість нафти має бути меншою, як оригінально інформовано, все таки, як сказав президент Альварез, кількість нафти є „значна". Згідно з заявою мехіканського президента, як тільки зачнеться експлуатація нововідкритих запасів нафти, Мехіко буде постачати нафту на міжнародний ринок на базі поточної ринкової ціни. Президент Альварез запевнив, що Мехіко не приступить до нафтового картелю, який об'єднує нафтових продуцентів. На думку американських чинників, таку поставу Мехіко треба повітати, бо поява на ринку більшої кількости нафти поза контролею нафтового картелю неминуче вплине на зниження цін на нафту.

Президент Форд погодився підтримати плян Мехіко оформити в рямках Об'єднаних Націй спеціяльну економічну хартію, яка забезпечувала б права економічно недорозвинених країн. Як відомо, досі ЗСА противилися такому плянові і через це він мав малі вигляди на реалізацію. Для Мехіко таке американське погодження означає політичну перемогу і цьому дав відразу вислів президент Альварез, заявляючи, що зміна у поставі ЗСА до справи пропонованої мехіканським урядом економічної хартії є найважливішим досягненням його зустрічі з президентом Фордом.

Центральна Розвідча Аґенція пропонувала підтримувати праву чілійську партію

Вашингтон. — Достовірні джерела поінформували, що 6 тижнів перед державним переворотом, який 11 вересня 1973 року повалив владу марксистського президента Чіле Сальвадора Альєнде, Центральна Розвідча Аґенція (Сі-Ай-Ей) пропонувала, щоб крайньо - права Національна партія одержала 200,000 долярів „прихованої допомоги" від американського уряду. Працівники Сі-Ай-Ей мали нібито звернутися в цій справі до так званого „Комітету 40", який наглядає над діяльністю розвідчих чинників ЗСА, але не відомо, чи цей комітет погодився на фінансування цієї чілійської партії, яка закликала громадян Чіле ставити спротив, навіть збройний, урядові президента Альєнде, бо вважала цей уряд „нелеґальним і неконституційним". Як відомо, Білий Дім і Державний департамент, заперечують, що ЗСА були безпосередньо причетні до державного перевороту в Чіле, хоча потвердюють, що протягом президентури Альєнде працівники Сі-Ай-Ей допомагали „поміркованим опозиційним партіям" і опозиційним засобам масової інформації, бо лівий уряд марксиста Альєнде старався знищити всю демократичну опозицію.

Судова розправа виявить ролю Ніксона у Вотерґейтській афері

Вашингтон. — Спеціяльний прокуратор Леон Яворський заявив, що судова розправа проти 5-ти колишніх співпрацівників Ричарда Ніксона напевно вповні виявить, яку ролю у Вотерґейтській афері відігравав сам колишній президент Ніксон. Виступаючи на телевізійній програмі, Яворський старався опрокинути закиди деяких критиків, які твердять, що він повинен був покликати Р. Ніксона до судової відповідальности та що повинен був виступити проти помилування Ніксона президентом Фордом.

Іван Ващук переобраний на члена управи Конґресу Братських Союзів Мічиґену

Іван Ващук

Трой, Міч. (Е. Р.). — В дні 11 жовтня ц. р. тут відбулася річна конвенція Конґресу Братських Союзів стейту Мічиґен. Цей Конґрес об'єднує 47 братських союзів. В конвенції взяли участь 80 делеґатів, що заступали 26 союзів, 3 заступники, 53 гостей і 31 братських забезпечевих дорадників (Ф АЙ СІ). З українських братських союзів були заступлені Український Народний Союз і Український Робітничий Союз. Делеґатами від УНС на цьому зібранні були Іван Ващук, головний контролер УНС, і Євген Репета, головний радний.

Крім звітів окремих комісій, в ранішній сесії виголошено надзвичайно цікаву доповідь про ролю організаторів у братських союзах Там Зун, керівник округи Незалежного Ордену Лісників, а керівник іншої округи цього ж самого союзу, Каренс Гофман, мав доповідь на бенкеті цього Конґресу.

До управи цього Конґресу на наступний рік був переобраний від Українського Народного Союзу Іван Ващук.

Петро ГОЛУБЕНКО

ГОСТЯМ З УКРАЇНИ

І знову гості з України —
Мірошниченко і Гнатюк...
Як же промовить до вас нині?
Як зустрічати?.. Наших рук

Не розкриваємо з привітом
У смутку тихім і не злім.
Були ж для нас ви свіжим вітром,
Як подих рідної землі.

Були жадані, а сьогодні
Нас огортає жаль і гнів...
І от між нами знов безодня,
А ви нам — горе наших днів.

І біль і гнів... Чи ж ви не чули,
Чи ви не знаєте самі,
Що там співцям уста замкнули,
А думка наша у тюрмі.

Знов Україна горем крита,
Закована й німа така...
А вас послали, щоб закрити
Кайдани на її руках...

Той не співець, хто свіжі рани
Забути кличе для вигод,
Хто служить піснею тирану
І заколисує народ.

Нехай же буде ця наука
Вам зрозумілою, тому
Ми протягаєм не вам руки,
А тим, хто кинутий в тюрму.

УКРАЇНЦІ І ЖИДИ ДЕМОНСТРУВАЛИ З НАГОДИ КОНЦЕРТУ БЕЛЛИ РУДЕНКО В НЮ ЙОРКУ

Белла Руденко

Ню Йорк. — Минулої неділі, 20-го жовтня, тут в пополудневих годинах у репрезентативній залі Карнеґі Голл відбувся концерт славної також на Заході солістки Київського театру опери і балету Белли Руденко і цю нагоду використали українці і жиди для демонстрації проти нехтування в Совєтському Союзі людських прав, а українці зокрема для протесту проти знущань над Валентином Морозом, Леонідом Плющем та іншими українськими жертвами окупаційного совєтського режиму, русифікації та нищення української духовости. Головну групу демонстрантів становили жиди із відомим рабином Кагане у проводі. Українські демонстранти обмежилися до малої групи студентів, які перед входом до концертової залі поширювали відповідні летючки. У зв'язку з подіями в підсовєтській Україні та зокрема у зв'язку з теперішньою широкою акцією в обороні голодуючого в совєтському ув'язненні Валентина Мороза, тільки обмежена кількість українців була між около 1,500 слухачами концерту в тільки частинно заповненій великій концертовій залі. Згідно з інформаціями, деяка кількість українців, які вже були придбали білети вступу на концерт, зрезиґнували з них, солідаризуючись із зорганізованою громадою та зокрема, із студентством, які рішили ці концерти бойкотувати в рямках теперішньої акції в обороні Мороза, Плюща та інших ув'язнених в Совєтському Союзі українських інтелектуалістів та діячів культури. Демонстрації не були скеровані проти самої співачки, що й зазначалось в летючках.

Сам концертовий виступ Белли Руденко в Ню Йорку музичний критик „Ню Йорк Таймс" Роберт Шерман так оцінив у частині понеділкового видання того щоденника:

„Велла Руденко, високо оцінювана за її нюйоркські концерти кілька років тому, початково розчарувала (своїм концертом) вчора по полудні в Карнеґі Голл. Українська співачка-сопрано ще далі має ясний, гнучкий голос, але вже з дещо послабленим сріблистим блиском, який помічався раніше, та рядові її арій бель канто на початку чомусь бракувало кольору і експресії.

„Алилуя" Моцарта, не зважаючи на тонкість у виконанні, рівнож не заблистіла, і щойно тоді, коли Руденко дійшла до арії з Россіні опери „Уна воче поко фа", майже безпосередньо перед перервою її спів почав виявляти справжню виразність і музичну силу. Співачка, виглядало, почувалася безмірно краще в короткій другій частині програми, яка була присвячена романтичним народним і клясичним пісням українських композиторів. Тепер її голос досяг пружности, а її спів став сильним і певним. Навіть вираз обличчя Руденко став більш оживленим, коли вона дійшла до серця цієї ґраціозної музики і поділяла своє захоплення нею із записаними слухачами. Ніна Светланова була бездоганною піяністкою" — закінчив свою оцінку рецензент „Ню Йорк Таймсу".

ҐІТАРИСТ ЛЕВКО ВІТОШИНСЬКИЙ ВИСТУПИТЬ В КАРНЕҐІ РІСАЙТЕЛ ГОЛЛ

Ню Йорк. — Український Музичний Інститут інформує, що в суботу, 26-го жовтня ц. р. о год. 2.30 по полудні в Карнеґі Рісайтел Голл (57 вулиця і 7 евеню) в Ню Йорку відбудеться концерт нашого знаного ґітариста Левка Вітошинського, який буде виконувати клясичну програму. Левко Вітошинський одержав музичний вишкіл у Відні і був одним з найкращих учнів Сеґовії, Еспанія; концертував в Австрії, Німеччині, Англії, Італії, Швайцарії, Полудневій Америці і інших країнах. В 1968 р. виграв перший інтернаціональний конкурс для ґітар в Александрії, Італія.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Купування" миру

Не зважаючи на внутрішню ситуацію на терені З'єднаних Стейтів Америки та на справді великі трудноці є забезпеченням харчами цілого ряду країн світу, уряд ЗСА погодився продати Совєтському Союзові чималу кількість пшениці і кормового зерна. Це правда, що домовлення в цій справі передбачає дещо знижену кількість зерна, що його одержить СССР від ЗСА, порівняно з первісним совєтським замовленням, але все таки передбачена на експорт кількість зерна є значна.

Стоїть відкритим питання про те, чому властиво СССР купує пшеницю і кормове зерно в ЗСА, коли, як відомо із совєтських повідомлень, жнива в СССР в цьому році були високі, другі по величині за ввесь час існування СССР. Згідно з опінією незалежних коментаторів, йдеться тут про дві справи: про збільшення зернових запасів у СССР для поточних потреб і як забезпечення на майбутнє, і про нагромадження резерв, потрібних для совєтського експорту, порядком виконання прийнятих зобов'язань щодо різних країн, головно з групи т. зв. невтральних. Крім того, як похідне явище совєтського закупу в ЗСА більшої кількости зерна, мало б прийти бажане совєтами дальше здебалянсування американської економіки, бо з уваги на дуже зменшені зернові резерви, ціни на хліб в ЗСА далі будуть зростати, що може мати далекойдучі негативні наслідки.

Очевидно, американські державні пляновики, включно з президентом Фордом, прекрасно розуміють небезпеку ситуації, і цьому розумінню треба завдячувати факт, що президент Форд не допустив до продажу зерна до СССР за первісним контрактом. Все таки, з виключно політичних міркувань, а в першій мірі керуючись бажанням забезпечити тривалий мир і покласти край перегонам в атомовому стратегічному зброєнні, ЗСА вирішили таки піти на значні поступки Москві.

В цьому контексті треба розглядати також і справу внутрішніх „торгів" щодо нового торговельного законопроєкту, упривілейованого статусу і величезних довгореченцевих та низьковідсоткових кредитів для СССР.

Все це робиться в надії на те, що Москва „порозумнішає" і таки справді „щиро" погодиться на нібито взаємокорисну співпрацю з ЗСА, припиняючи перегони у зброєнні і допомагаючи Америці запровадити у світі тривалий мир.

Всі ці потягнення американської зовнішньої політики творять складне мереживо „грандіозного пляну миру", що його намітив Г. Кіссінджер, надіючись на практиці ще раз застосувати відомий метерніхівський „балянс сил" між великими державами. На практиці, це є своєрідне „купування" миру з випущенням з уваги одного дуже простого факту, а саме, що цим разом в гру входить сила цілком інакшої величини й інакшої „композиції".

Історія дуже виразно вчить, що опиратися на цю силу не можна, якщо хочемо забезпечити собі майбутнє. Здобутий такою ціною мир буде тільки передишкою перед вирішальним зударом.

Терор – остоя імперії

Дослідники московсько - большевицької імперії і ті, які послідовно слідкують за внутрішніми відносинами в СССР, зустрічаються з питанням: що є основною остоєю московської імперії і на чому вона тримається? Не підлягає бо сумніву, що ідейна база большевизму скомпромітована і її вже сьогодні не приймають за свою навіть народжені і виховані в Совєтському Союзі молоді люди, не говорячи про старше покоління, яке вже давно її засудило. Большевицька ідеологія, яка в часі творення СССР була рушійною силою, перетворилася у мертву догматичну схолястику, а при існуючих в СССР глибоких національних суперечностях, яких не можна вже сьогодні прикрити зовнішніми фразами про дружбу народів й інтернаціональну єдність, вона втратила будь - яку вартість. Якщо до цього додати перманентну економічну кризу, з якої не виходить імперія і безупинні реформи та переставлення в індустрії та у сільському господарстві, можливості для розвитку системи практично не існують без допомоги з-зовні. Деякі із так званих совєтологів і дослідників СССР уважають, що імперія еволюціонує, „демократизується" і тим самим знаходить все нових „партнерів", які в майбутньому будуть опорою і творитимуть остою нового „здемократизованого" режиму.

Такі міркування довели до творення політики співіснування між Совєтським Союзом і західніми державами. Рідко коли згадується, що прикритий інтернаціональними фразами російський націоналізм й імперіялізм ніколи не еволюціонував і не „демократизувався", а тільки зміняв ходи і тактику, застосовуючи більш рафіновану нову форму тотального терору у відношенні до своїх підданих, головно у відношенні до поневолених народів і носіїв та виразників визвольної боротьби.

Відомо, що в Україні й інших т. зв. республіках СССР відбуваються постійно політичні процеси, на яких, дуже часто потаємно і при закритих дверях, судді режиму виносять жорстокі вироки і тих, які оминули кари смерти, КҐБісти, розділивши на категорії, вивозять до концтаборів і психіятричних заведень. Ці незчисленні тюрми і концтабори й інші засоби рафінованого терору й є справжньою остоєю єдиної ще в світі імперії москалів. Брутальне здушування будь - яких проявів невдоволення серед власного населення відбувається так же масово, як і попередньо.

Швайцарці відкинули пропозицію про видалення чужинців

Берн, Швайцарія. — У референдумі, який відбувся в неділю 20 жовтня, швайцарці більшістю 1.689.870 голосів проти 878,739 відкинули пропозицію про те, щоб Швайцарія на протязі трьох років депортувала усіх чужинців і чужинецьких робітників до країн їхнього народження. Якщо б ця пропозиція була схвалена, 1,1 мільйон чужинців і 300.000 емігрантів - робітників були б видалені з країни. Як відмічує преса, це перший раз в історії справу емігрантів ставили на загальне голосування, хоч ця швайцарська практика починає тепер поширюватись по цілій Европі й емігранти в деяких країнах можуть бути поважно загрожені. Факт, що 900,000 швайцарців голосували за негайною депортацією чужинців, викликав затривоження серед самих швайцарців, які в більшості були проти того, щоб ставити цю справу під голосування. Міський секретар міста Біль заявив, що він соромиться „називати себе швайцарцем з огляду на сьогоднішній брутальний референдум".

ЗА ЦЕРКВУ І НАРІД

ЧУЖОМОВНА ПРЕСА ІНФОРМУЄ ПРО ВИСТУП ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ І НАРОДУ НА ЄПИСКОПСЬКОМУ СОБОРІ

Рим. — Як вже інформовано, 3 жовтня Верховний Архиєпископ кардинал Йосиф Сліпий виступив на пленарній сесії Собору єпископів Католицької Церкви звертаючи увагу присутніх на переслідування Церкви і вірних в Україні і на знущання над в'язнями у совєтських концтаборах. Цей виступ Первоієрарха Української Католицької Церкви на такому форумі привернув увагу пресових агентств і чужоземної преси в Італії і Европі. Першу вістку про виступ кардинала Йосифа Сліпого подало пресове агенство АНСА, інформуючи, що

„Кардинал Сліпий з'ясував, що вірних, священиків, монахів і монахинь постійно переслідують, проводять домашні обшуки та побивають, що доводить після кількох днів до смерти і запитав: „Чи цим так переслідуваним особам не допомогти всіма силами і способами?"

Тому він звернувся з відозвою до Синоду і подав свій протест.

Для цього він назвав ряд прізвищ людей — науковців Совєтського Союзу, зокрема українців, які є жертвами переслідувань і терплять за справедливість, так як терплять у Віяфрі, Чіле, Палестині, Бенглядеші й у інших місцях. Він пригадав, зокрема, українського історика Валентина Мороза, ув'язненого на 14 років, і який під цю пору, від 1-го липня проводить голодівку і рішений її продовжувати аж до смерти, протестуючи проти нелюдських умов його життя у Владімірській тюрмі. Йдеться тут, сказав український кардинал, про визначного історика нашої доби, ціллю життя якого є оборона християнської культури — через це його уважають небезпечним.

Кардинал Сліпий назвав ще такі імена й прізвища: Євгена Сверстюка, Леоніда Плюща, Вячеслава Чорновола, Івана і Надії Світличних, Юрія Шухевича та інших.

Він сказав, що не йдеться тут про демаскування комунізму, коли звертається увагу на ці факти, але більше про урядовий атеїзм, який цілево змагає знищити релігію. Він заявив, що в Совєтському Союзі релігійне життя гіршає, хоч у Польщі, як видається, воно кращає. Він закінчив закінченням, кажучи, що святий рік повинен стати нагодою, щоб підтвердити засади справедливости, які належаться народам і вимагати звільнення із тюрми в'язнів, а також і тих, які безстрашно запроторені до психіятричних закладів за те, що обороняли Божі і людські права.

І якщо церква не хоче відстати, то повинна більше за них обороняти Божу і людську справедливість.

„Іл Темпо" пише про те, що „Сліпий спом'янув мовчазну Церкву". Стаття має підзаголовок: „Голова української Церкви закликав єпископів підняти протест проти умов, серед яких живуть християнські вірні в Росії та Китаї".

„Кардинал Сліпий, Верховний Архиєпископ, тобто Голова Української Католицької Церкви візантійського обряду, відкрив вчорашню синодальну сесію із закликом до єпископів підняти голос протесту проти переслідування усіх Церков, які перебувають у комуністичному світі, російському і китайському. Він прочитав довгу листу жертв, церковних і світських, які перебувають у таборах примусової праці (в яких він сам понад 10 років перебував) в Сибірі і в психіятричних заведеннях лише з причини їхніх релігійних переконань.

Самозрозуміло, що він говорив про свою Церкву, про українську національну Церкву, всі дієцезії та вірні якої були змушені „податися у катакомби". Принележно до свого виступу на єпископському Синоді в 1971 році, Голова української Церкви цього разу не виступив явно проти „соборової дипломатії переговорів Ватикану", але підкреслював пастирський обов'язок Синоду збільшувати довір'я до Церкви серед населення, яке терпить в Росії та Китаї через ясний протест Синоду, який приніс би слова заохоти терплячим, почуття ізоляції та осамітнення яких зросло незмірно, коли б про них мовчали єпископи всього світу".

Щоденник „Іл Пополо" написав про те, що „На Синоді оскаржують переслідування в СССР — комуністичний режим не толерує релігійної свободи — інтервенція кард. Сліпого". На початку статті поданий загальний характер синодальної праці за перших чотири дні із 86 виступами на тему „Проблеми євангелізації у світі". Досі, однак, як пише І. Монтіні, майже всі єпископи потрактували синодальну тему в загальникових термінах, наголошуючи при тому більше аналізу явищ, котрі майже всі є типовими для західньої спільноти. „При тому яскраво відрізняються Церкви країн з марксистськими режимами, які не тільки що ставлять перешкоди євангелізаційній діяльності Церкви, але й намагаються знищити всякий слід релігійних практик та почуттів.

Власне про ці країни говорив перший промовець на вчорашній сесії, український кард. Сліпий, який звільнений з довголітнього ув'язнення в Сибірі завдяки зусиллям папи Івана XXIII та Кеннеді, сьогодні вже понад 10 років живе у Ватикані. Він з надзвичайною гостротою оскаржив переслідування в Совєтському Союзі священиків, які ще нині героїч-

(Продовження на стр. 4-ій.)

Д-р Михайло Логаза

ГОРЕ — ГОЛОД — ГОЛОДІВКА

Горе переможеним... і поневоленим.

„Свобода" довший час на першій сторінці подавала черґуючі дні голодівки одного із найвизначніших оборонців національної свободи у поневоленій московськими окупантами Україні, інформуючи, що Валентин Мороз, в'язень Владімірської тюрми вже четвертий місяць голодує у протесті проти несправедливого засуду, і з вимогою перенесення з тяжкої тюрми до концентраційного табору. Ще 1-го липня ц. р. розпочав він голодовий страйк і заявив, що продовжуватиме голодівку аж до смерти, якщо комуністично - енкаведівський режим не сповнить його вимоги.

У своєму національному горі підневільної країни наш народ на своїй багатій, колись „молоком і медом текучій" землі, чи у відомому на ввесь світ „шпихлірі Европи", часто терпів голод, а штучно створений жорстоким окупантом масовий голод 1932/33 рр. спричинив мільйони жертв.

Голодом виморювали наш народ воюючі сторони у Другій світовій війні. За колючими дротами сотні тисяч воєнно - полонених гинули з голоду, а ті, що вижили, повертались інвалідами до своїх родин.

Голодівкою обороняють свої і свого поневоленого народу права наші політичні в'язні у тюрмах і концентраційних таборах у, тепер уже цілому світові відомій, тюрмі народів — СССР.

Голодівкою у вільному світі маніфестують свій протест проти політичного та релігійного переслідування наші жертвенні оборонці вселюдських і національних прав.

Наша пословиця каже, що „ситий голодного не знає", і ця правда народної мудрости підтверджується у вільному світі, який у своєму економічному добробуті і свободі, яка часто межує із сваволею, ще не має повного зрозуміння для голодуючих і терплячих переслідування.

***

Знає про голод і голодівку та наслідки їх для людського організму медична наука.

Для людського життя, — до речі, життя усього живого, себто для життя клітин, що з мільярдів їх складається людський організм, — і для справної дії його поодиноких органів, конче потрібна есенціональна відживa, яка мусить включати воду, білковини (протеїни), а зг. їхні складники — незаступимі амінові кислоти, вуглеводні (крохмалеві і цукрові продукти) і деякі товщеві кислоти (головно, як джерело кальорій), деякі мінерали та вітаміни. Якщо цих складників у відживі немає, або немає їх у достатній кількості, організм терпить шкоду, не може справно діяти, а якщо їх взагалі не одержує — мусить згинути.

Немає засадничої різниці між наслідками тривалого голодування з причини браку відповідно збалянсованих харчів і наслідками протестаційної голодівки. Різниця тільки у часовій маніфестації об'явів голодування та в залежності від стану відживи організму і взагалі здорового стану людини перед голодом чи голодівкою.

Об'яви і наслідки голодування такі: неприємне загальне самопочуття, болісне відчування голоду і спраги, оспалість, загальне послаблення, голодові шлункові скорчеві болі, обнижка температури тіла, сповільнення пульсу (акції серця), обнижка переміни матерії, поступова втрата ваги та психічно нервові розлади: подразнення, загальний неспокій, безсонність, біль голови, маячення про поживу або окремі страви, а далі — послаблення відпорности проти інфекцій, послаблення і заник м'язів із серцевим включно, обнижка протеїнів в крові, голодові опухи із скорим ростом ваги тіла мимо голодування (водяниця), голодова ацидоза (кислотність), пошкодження функції печінки і нирок, загальна прострація і смерть з причини недомоги серця або якоїсь непоборимої інфекції.

Досвіди на тваринах довели, що смерть наступає по втраті 40% або 2/5 ваги або по втраті 3/4 кількости крови в кровообігу.

Смерть від голодування з причини браку повноякісної відживи — це повільний процес вмирання, коли ж смерть від протестаційної голодівки наступає звичайно скорше, залежно від загального стану здоров'я і запобіжних заходів, а саме — насильного штучного відживлювання.

Уважається, що людина може вижити зовсім без поживи і води від 6 до 10 днів. Якщо людина на голодівці приймає воду, цей протяг часу може значно продовжитись; вже тільки вдихування вогкого повітря та тепле оточення може продовжити життя.

Ґуіннесс'ова Книга світових рекордів на цей рік подає, що найдовший голодовий страйк дев'ятьох в'язнів в Ірляндії в 1920 році тривав 94 дні, і що голодуючі врятувались від смерти завдяки добрій лікарській опіці. Якщо, отже, наш героїчний політичний в'язень Валентин Мороз побив цей рекорд і ще держиться при життю, то напевно його відживляють штучно.

Штучне відживлювання всіми потрібними відживчими складниками можна подавати шлунковою трубкою, яку вкладають до шлунка через уста або ніс, або деяких відживчих складників дожильним впорскуванням, чи т. зв. кроплівкою, зокрема ґлю-

(Продовження на стр. 4-ій.)

М. Сосновський

ФАЛЬШИВИЙ „ДОРОГОВКАЗ"

3

Більше того, читачеві важко зрозуміти і пояснити собі такий простий факт, що те саме „криваве" СБ, що нібито було пострахом членів ОУН, вояків УПА і цивільного населення, яке так безоглядно розправлялося з усіма тими, хто тільки поважився критично висловитися, чи супроти кого було навіть найменше підозріння, — те СБ чомусь „толерувало" самого Шумука упродовж довгих двох років, хоча він, як сам пише, на кожному кроці засуджував діяльність СБ, критикував „тоталітаризм" ОУН, на лекціях давав „свою" інтерпретацію постановам ОУН тощо. А чейже ж СБ не мало якихось особливих підстав мати до нього довір'я, бо його комуністичне минуле було відоме. Таке поступування СБ супроти нього тим дивніше, що — як твердить він — те ж СБ із-за недовір'я „ліквідувало" членів УПА із східніх українських областей.

Як відомо, про „злочини" СБ в нас навіть на еміґрації багато дечого написано. Ще більше написано і далі пишеться про це на сторінках совєтської преси і у спеціяльних виданнях, де на кожній сторінці тільки й мови, що про „криниці, наповнені жертвами есбівського терору". Нас, однак, цікавить „філософія" Шумука, коли йдеться про поліцію взагалі. У своїй оцінці поліції як такої він керується своєрідним психологічним комплексом, який заставляє його з ненавистю ставитися до поліційної служби взагалі. Він вправді признає, що без поліції не може обійтися ані один народ, але без неї — твердить він — повинні обійтися ті, що самовіддано борються за волю, за незалежність, за добро і правду". Служба безпеки в системі будь - якого визвольного руху — це „чорна пляма", що мусить лягти „на весь цей визвольний рух" (стор. 100-101).

Можна б припустити, що на таку настанову Шумука вплинули його прикрі досвіди з поліційними чинниками від ранніх років життя, а також специфічне і мало реальне, а навіть наївне розуміння складности визвольного руху і визвольної боробити, намагання штучно нібито ідеалізувати учасників цього руху. Якби це було, „похід" Д. Шумка проти СБ у його „споминах" є насправді центральною темою цих „споминів", але і в цьому випадку незвичайно очевидним є його суб'єктивізм і тенденційність в оцінках, у з'ясовуванні подій і врешті у дуже аподиктичному засуджуванні без справді глибинної аналізи і застанови. У висліді, у його „споминах" ми маємо узагальнюючу, дуже кривдячу визвольний рух в цілому, картину.

„Вірую" Д. Шумука

Про „вірую" Д. Шумука ми вже мали нагоду сказати. Воно, як ми бачили, стосується його поглядів на націоналістичний і комуністичний рухи і його намагання оформити свою власну „ідеологію". Розглядаючи можливості боротьби з совєтсько - російською окупацією, Д. Шумук говорить про „два націоналізми" — націоналізм „убивць і грабіжників", і тут він має на увазі ОУН, і т.зв. „культурний націоналізм", що його він сам ісповідує. На його думку, „найстрашнішим ворогом для них (совєтсько - російських окупантів) є культурний гуманізм, шляхетний націоналізм, бо проти такої ідеї їм нема чого протиставити" (стор. 143). Такою організацією, що визнавала ці засади, мала бути якась НВРО (Народно - Визвольна Революційна Організація), побудована на демократичних принципах у противагу до „тоталітарної" ОУН. Боротися з окупантом треба, вказує Шумук, „гуманними засобами" (стор. 292).

Коли ж йдеться про його діяльність у системі націоналістично - визвольного руху, то це сталось „у силу обставин... Усупереч своїм переконанням, я вибрав то друге (націоналістичний рух) тільки тому, що на той час націоналістичний рух на Волині був одиноким рухом, який, виступивши проти грабіжницьких дій німецьких окупантів на Волині, об'єднав круг себе весь народ нашої области. Керівних постів у тому русі я не займав. Ніяких убивств я не виконував і в ніяких боях участи не брав" — заявив Шумук спеціяльній урядовій комісії у концтаборі напередодні свого першого звільнення. А вже по звільненні з концтабору, в дорозі домів на Волинь, Шумук згадує: „І ось зараз я знову повертаюся у своє рідне село давно вже зневіреним у комунізм і з недовір'ям до ОУНівського націоналізму" (стор. 355). Вже після другого засуду, бажаючи „обнародувати всю свою діяльність і її мотиви та роздуми перед всім народом і людством", Д. Шумук робить таке помічення:

„Я знаю про те, що оця моя розповідь не по душі

(Продовження на стр. 4-ій.)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

БОЙКОТ УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ?

Після надрукування книги Д. Шумука, діячі видавництва „Смолоскип" порадували українське суспільство новою сенсацією. Цим разом вони видали патетичну „заяву", в якій закликають українську громаду бойкотувати концерти Е. Мірошниченко, Б. Руденко і Д. Гнатюка. Читаємо: „Ми закликаємо українську спільноту у цих країнах (Канади і ЗСА — Р. І.), в ім'я солідарности з численними політичними в'язнями в СССР, які вибрали довгорічне ув'язнення замість вислужництва, здержатись від участи у їхніх виступах (тобто Мірошниченко, Руденко і Гнатюка — Р. І.), а сам бойкот зробити прикладом для української молоді і студентства в їхній праці і акціях на оборону українських політичних в'язнів".

Чи виправдане таке становище? Подивімось на нього з позицій України. Як відомо, наші дисиденти (а особливо Валентин Мороз) посвятили свою волю, здоров'я, а дехто й життя за те, щоб розвивалася українська культура. У всіх своїх писаннях і зверненнях до державних і партійних чинників вони вимагали вільного і ширшого розвитку української мови, літератури, музики, театру, образотворчого мистецтва, науки. Вони засуджували всі спроби придушувати такий розвиток. Відкликалися в тій справі також до Об'єднаних Націй, а через них до народів світу, в тому й до нас, до політичної еміграції. З України часто приходили голоси з проханням до нас насамперед ширити знання про українську культуру, про таланти українського народу. „Коли ви переконаєте світ, що ми культурна нація, — писали вони, — то ви вже виконали своє завдання".

У такім контексті заклик до бойкоту українських співаків, які здобули для нас світовий розголос, викликає враження якоїсь трагічної помилки. З одного боку хочемо допомогти українським політв'язням, а з другого — активно поборюємо їх програму. Боронимо їх волі, а зневажаємо те, защо вони віддали свою волю.

Заклик до бойкоту помилковий і шкідливий, а політично незрілий. Коли б наша суспільність пішла за ним, вона дала б добрий арґумент у руки Москви, щоб на майбутнє висилати за кордон тільки російські культурні сили і пропаґувати лише російську культуру. Але й американські комерційні фірми, які спроваджують наших співаків чи ансамблі, також відмовляться від них, коли концерти приноситимуть дефіцит. Чи є це в інтересі України і її еміґрації? Дехто може сказати: все правда, але чи большевицький режим, висилаючи видатних співаків, не робить цього з думкою відпружити атмосферу обурення української еміґрації проти подій в Україні? Відповідь така: так, хоче! Але чи не можна б спаралізувати цих заходів іншими засобами, ніж бойкот? Чому ми вхопились якраз за такі, які більше б'ють по нас самих, ніж по большевиках?

Українці - еміґранти придбали великий капітал своїми акціями в обороні політичних в'язнів. Непродуманими кроками його легко розтратити.

Роман Ільницький
Ню Йорк.

ЧИ ДІЙСНО МИ ТАКІ УБОГІ?

Прочитавши статтю Б. Романенчука: „Нова карта України" („Свобода" ч. 186 з 16-го жовтня ц.р.) я зніяковів. Перша шпальта цілої сторінки заповнена неправдивими твердженнями із основних знань про нашу Батьківщину.

Автор статті пише, що в супровідному листі до карти твердиться, „що сучасні політичні кордони України відзначені різними кольорами. В дійсності границі нарисовані тільки одним кольором, а різними кольорами позначені якісь територіяльні одиниці, які невідомо що представляють. Дві з них підписані як Закарпатська й Волинська області, але інші не підписані і не пояснені." Далі Б. Романенчук пише: „То не області і на всякий випадок, бо областей тепер Україна має 15, а цих територіяльних одиниць на мапі 25". Далі автор статті запитує: „Що ж тоді представляють ці кольорові території?"

Коли б такі запити відносилися до Нової Ґвінеї чи Зовнішньої Монголії, я міг би знайти оправдання. Але вони відносяться до України, появилися у нашому найбільшому щоденнику, та зроблені українським автором. Як кожна американська дитина знає, що Америка складається із 50 стейтів, так українські діти на четвертому році школи українознавства знають, що Україна має 25 областей, і ці, загадкові для автора, територіяльні одиниці зазначені різними кольорами на комечтованій карті Андрія Окрушка є таки областями, які, за малими змінами, існують в дійсності та на всіх політичних картах України вже понад 30 років. Для перевірки відсилаю до англомовної Енциклопедії: Територія України. В. Кубійович. Ст. 28.

На карті зазначено не дві, як автор допису пише, але три області (Кримська), а це тому, що вона, як Волинська і Закарпатська, носять назви традиційних історичних країв, а не назви головних своїх міст, що мають всі інші 22 області (Житомирська, Львівська, Чернігівська і т.д. від Житомира, Львова, Чернігова).

Автор статті пише про політичну карту сьогоднішніх границь України: „Така мапа для школи не має практичного значення, бо діти політикою ще не цікавляться, їм треба знати етнографічні границі рідної землі".

Не заперечую твердження користи знання українських етнографічних границь, які є на обговорюваній карті зазначені, хоч і не цілком виразно. Однак, саме поняття етнографічних границь вимагає уточнення, якщо ми їх хочемо вивчати в наших школах: чи йдеться про сучасні заселені українцями території, чи заселені українською людністю в 1939 р.; чи 1929 р., чи в минулому столітті, коли великі простори півдня України не були заселені українцями? Обмежувати вивчення лише до етнографії, зводить Україну до рівня етнографічних народів, як баски, курди без здефініованої території. На щастя, Україна є в кращому положенні і має від 1917 року статус державної, хоч і тепер поневоленої нації із чітко визначеними границями, які можна вивчити легко своїм і чужим.

До другої частини статті в справі назовництва та транслітерації не почуваюсь компетентним забирати слово.

Вячеслав Вишневський
Річмонд Гілл, Н. Й.

Молдавську ССР відзначено „орденом жовтневої революції"

Кишинів. — Згідно з повідомленням совєтської преси тут відбулося 11 жовтня „урочисте засідання ЦК Компартії Молдавії та Верховної ради Молдавської ССР, присвячене 50-річчю утворення Молдавської ССР і створення Комуністичної партії Молдавії". З цієї нагоди Молдавію „відзначено ордером жовтневої революції, при чому церемію перевів сам генеральний секретар ЦК КПСС Л. Брежнєв, який при цій нагоді виступив з довшою промовою, заторкуючи в ній різні аспекти совєтської внутрішньої і зовнішньої політики. З привітальним словом виступив також перший секретар ЦК Компартії України В. Щербицький.

У своїй промові Л. Брежнєв відзначив окрему ролю Молдавської ССР як своєрідного „дослідного поля" для совєтсько-російських сільськогосподарських експериментів. Ідеться тут про досліди на відтинку т. зв. „укрупнювання колгоспів" і „спеціялізації сільськогосподарського виробництва". Л. Брежнєв поінформував, що у Молдавії „четверта частина валової продукції в колгоспно-кооперативному секторі припадає на спеціялізовані міжгосподарські комплекси і об'єднання. Діють і діють непогано 169 радгоспів-заводів, 23 територіяльних агропромислових об'єднання... Приклад Молдавії, як і досвід інших республік, країв і областей, підтверджує, що спеціялізація і концентрація виробництва на базі міжгосподарської кооперації і агропромислової інтеграції — це надійний шлях до широкого впровадження на селі індустріяльних методів, до різкого підвищення ефективности сільськогосподарського виробництва".

ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ

Нюарк. — Окружна Рада і Відділи Союзу Українок Америки стейту Ню Джерзі влаштовують в неділю, 27 жовтня 1974 р. від год. 8-ої рано до 4-ої по полудні в залі церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку-Ірвінґтоні День Союзянки. У програмі: показ моди з приміненням вишивки (о год. 1-ій по полудні), продаж картин і печива та несподіванки.

Цієї неділі в Йонкерсі, Н. Й., відбудуться етноґенетичні бадання українців

Йонкерс. Н. Й. — У неділю, 27-го жовтня, тут у залі української католицької церкви св. Михаїла після кожної Служби Божої 8 українських лікарів братимуть прібки крови від українських мешканців цього міста та околиці, продовжуючи тим широкозаплянoвані етноґенетичні бадання українців у ЗСА. Метою цих бадань є виявити генетичну особливість українців. Д-р Мирослав Драґан, молодий гематолог із Гренич, Конектикат, який є ініціятором цього проєкту, та його співпрацівник проф. Роман Воронка, викладач математики в Нюарку Коледж оф Енджeнірінґ, інформують, що досі вже зібрано біля 1.000 прібок крови в різних місцевостях ЗСА. Збирання прібок правдоподібно закінчиться в кінці цього року, а висліди дослідів будуть проголошені під час відзначування 25-річчя Українського Лікарського Товариства Північної Америки, як також опубліковані в українській пресі. Д-р Драґан поінформував, що попередні лікарські досліди виказали, що українці мають пропорційно більше крови одного специфічного типу, ніж їхні слов'янські сусіди, хоча це цілком не означає, що українці є генетично кращі, чи гірші від них. Все, що теперішні досліди мають на меті виявити є: чи справді українці генетично унікальні — заявив д-р Драґан. Між іншим, недавно були переведені подібні етноґенетичні бадання в Ісляндії, які виявили, що велика більшість ісляндців є правдоподібно нащадками ірляндців, або шотляндців, а не норвежців, як це досі думали.

Д-р Драґан і проф. Воронка також інформують, що вислідами етноґенетичних бадань українців в ЗСА дуже зацікавлений світової слави гематолог-ґенетик д-р А. Е. Мурант, директор „Серолоджікал Попюлейшен Дженетикс Лебраторі" в Лондоні, Англія. Він переписується з д-ром Драґаном і очікує вислідів цих дослідів. Проф. Р. Воронка інформує, що в неділю, 27-го жовтня, одночасно з відбиранням прібок крови, лікарі в Йонкерсі безкоштовно бадатимуть також тиск крови.

Появились дві книжки д-ра Святомира М. Фостуна

Лондон, Англія. — Тут, 1973-го і цього року, вийшли друком дві книжки д-ра Святослава М. Фостуна.

Перша з них „Над Галичем гримить", видана Союзом Українців у Великій Британії, з фінансовою допомогою Відділу СУБ з міста Лестеру, в Лондоні 1973 року. Обкладинка роботи проф. Роберта Лісовського. Сторінок друку — 284.

Книжка „Над Галичем гримить" — це історична повість, яка відтворює події і фрагменти з життя галицького князівства за володарювання князя Ярослава Осьмомисла, водночас впроваджуючи читачів в історичне тло інших країн, в цьому ж часі. Віддзеркалюючи добу Галицької Волости, автор збагачує українську літературу історичного жанру.

Друга книжка, а радше книжечка „Пінська Конґреґація", видана Генеральним Церковним Управлінням Української Автокефальної Церкви у Великій Британії, в Лондоні, 1974-го року. Сторінок друку — 47 і одна знімка Архиєпископа Віктора Садковського.

У книжці цій д-р Святомир М. Фостун подає перебіг події нарад Пінської Конґреґації у 1791-му році, називану також Пінським Собором і пояснює важливість і значення у житті українського православ'я.

Д-р Мирослав М. Фостун автор ще таких книжок, як: „Плем'я непокірних", „Звідуни степових когорт", „50-ліття УАПЦ" і „На крилах життя".

Президент Форд запропонував заходи для поборювання інфляції

Канзас Ситі, Міссурі. — Промовляючи на конвенції Майбутніх Фармерів Америки, президент Джералд Форд у вівторок, 15 жовтня, запропонував ряд добровільних заходів для поборювання інфляції. Він повідомив, що деякі із цих заходів були представлені йому Громадським комітетом дії у боротьбі з інфляцією, а інші були переслані до Білого Дому поодинокими американцями. Президент додав, що якщо Конґрес не схвалить запропонованих ним минулого тижня заходів для поборювання всезростаючої інфляції та якщо виявиться, що добровільні заходи не мають сподіваних наслідків, то він готовий запропонувати „гостріші заходи".

На конвенції Майбутніх Фармерів Америки президент Форд, наприклад, закликав американців „шукати знижок і купувати мудро", заощаджувати пальне, вживаючи публічні засоби масової транспортації, на шляхах придержуватися максимальної швидкости 55 миль на годину, обмежувати свої закупи на кредит, заощаджувати гроші, балянсувати родинні бюджети, вирощувати власну ярину й овочі тощо. Він закликав всіх американців допомогти збільшити продукцію всіх продуктів, бо ціни обнизяться тільки тоді, коли зросте постачання. Звертаючися до працедавців і робітничих спілок, Президент закликав їх не вимагати надмірних підвишок в цінах і заробітних платнях. Він ще раз повторив, що федеральний уряд зменшить свої видатки і сказав, що Департамент скарбу розглядає можливість випущення нової серії державних бондів, які мали б заохотити американців заощаджувати гроші.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

У глибокій скорботі повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що в суботу, 19-го жовтня 1974 року, в Монтреалі в Канаді відійшов від нас у Вічність на 62-му році життя наш Незабутній

МУЖ, БАТЬКО і ДІДУНЬО

св. п.

ОМЕЛЯН БАЧИНСЬКИЙ

ПАНАХИДИ в понеділок і вівторок, 21 і 22 жовтня ц. р. вечером, в похоронному заведенні МекҐіллів при 307 Риверсайд Ровд в Сейнт Ламберт біля Монтреалю.

ПОХОРОН в середу, 23-го жовтня 1974 р. з похоронного заведення до церкви св. Духа і на цвинтар.

У великому смутку:

дружина — ЗЕНОВІЯ
доньна — ОРИСЯ з мужем ПЕТРОМ і внуком
син — ІГОР з дружиною АННОЮ
Ближча і дальша Родина в Канаді, ЗСА й Европі

Повідомляємо всіх Приятелів і Знайомих, що

Посвячення Пам'ятника

на могилі нашого Найдорожчого

ЧОЛОВІКА і ТАТА

бл. п.

ВАСИЛЯ КОВАЛЯ

відбудеться

на УКРАЇНСЬКОМУ ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ

в Бавнд Бруку, Н. Дж.

в неділю, 27-го жовтня 1974 р.

о год. 3-ій по пол.

Дружина АННА з Родиною

В П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого МУЖА, ТАТА і ДІДУСЯ

бл. п.

АЛЕКСАНДРА ТУРА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в суботу, 26-го жовтня 1974 року

о год. 8-ій ранку

в церкві Чесного Хреста

в АСТОРІЇ, Н. Й.

про що повідомляє Друзів і Знайомих

дружина СТЕФАНІЯ з ДІТЬМИ та ВНУКАМИ

В БОЛЮЧИЙ СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ у ВІЧНІСТЬ

нашої Найдорожчої і Незабутньої МАМИ, БАБЦІ, ПРАБАБЦІ, ТЕТИ, СТРИЯНКИ, ВУЯНКИ і ТЕЩІ

бл. п.

ХРИСТИНИ АЛЕКСАНДРИ МРИЦОВОЇ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ З ПАНАХИДАМИ

в четвер, 31-го жовтня 1974 року

в церкві СВ. МИХАЇЛА в БАЛТІМОРІ, Мд., о год. 8:30 рано;

в церкві СВ. ап. ПЕТРА і ПАВЛА в КЛІВЛЕНДІ, Огайо, о год. 8-ій рано;

в церкві СВ. НИКОЛАЯ в ТОРОНТІ, Канада, о год. 8:30 рано;

в церкві ПРЕСВЯТОЇ РОДИНИ у ВАШИНГТОНІ, 3-го ЛИСТОПАДА, о год. 10-ій рано;

в церкві СВ. АП. ПЕТРА і ПАВЛА в КУРТІС БЕЮ, Мд., о год. 8-ій рано.

Про молитви за душу Покійної просять —

ДОНЬКИ і СИН з Родинами

Ділимося сумною вісткою з Рідними та Знайомими, що в неділю, 20-го жовтня 1974 року відійшла від нас у Вічність по довгій недузі, на 86-му році життя наша Дорога МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ і СЕСТРА

бл. п.

АННА СТАЛЕНА

з дому ГИНКО

Уроджена в селі Добра, пов. Сянок, Галичина, вона прибула до Америки в 1906 р. та замешкала в Олифант, Па., де одружилася з Николаєм Сталеним, який помер в 1938 р.

ПАНАХИДА у вівторок, 22-го жовтня 1974 р. в 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 Е. 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться в середу, 23-го жовтня 1974 р. в год. 9-ій ранку в похоронному заведенні П. Яреми та ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА в год. 9:30 ранку в Українській Католицькій Церкві св. Юрія в Ню Йорку, а опісля на цвинтар Holy Cross Cemetery, North Arlington, N.J.

В глибокому смутку:

дочка — МАРІЯ ДУЦЕНИК з мужем ВОЛОДИМИРОМ
дочка — ЮЛІЯ ВІЛЬДЕ
внуки: МАРКО ДУЦЕНИК
ДЖЕФРЕЙ ВІЛЬДЕ з жінкою САЛИ
ЕЛИСАВЕТА КОНІНГЕМ
БРУС КОНІНГЕМ з жінкою АННОЮ
БРІЯН КОНІНГЕМ з жінкою МАРІСІЮ
МЕЛЯНІЯ КОНІНГЕМ ЕВЕНС з мужем ФІЛІППОМ
ХРИСТИНА КАЛІН КОНІНГЕМ
правнуки — ТРЕЙСИ і ЕРІН КОНІНГЕМ
сестра — СОФІЯ ГИЛ з мужем АНТОНОМ та дітьми
і дальша Родина

Замість квітів просимо складати пожертви на будову церкви св. Юра в Ню Йорку.

ЗА ЦЕРКВУ І НАРІД

(Закінчення зі стор. 2-ої)

но виконують свій священичий обов'язок, та всіх тих, інтелектуалів та інших, що ісповідують свою віру. Він зацитував імена та факти, просячи Синод піднести хоч малий протест проти такого заперечення справедливости і релігійної свободи, яке, додав вкінці, викликує почуття жаху в кожної цивілізованої людини".

„Ля Стампа" пише, що „Український кард. Сліпий, який понад 10 років резидує у Ватикані, оскаржив „антирелігійне переслідування" яке ще завжди практикується в СССР, Китаї та інших країнах. Щодо СССР, то він говорив про священиків, які змушені потаємно відправляти Службу Божу та яких ув'язнено або запроторювано до психіятричних лікарень. Він розповідав про допити, труси і побиття, зацитовував імена культурних діячів, які впали жертвами репресії: як напр., історик В. Мороз, засуджений в липні м.р. на 14 років ув'язнення, який розпочав у Владимирській тюрмі голодівку, Євген Сверстюк, Леонід Плющ, Вячеслав Чорновіл, Іван Світличний, Юрій Шухевич".

Орган комуністичної партії Італії, „Л'Уніта", називає виступ Блаженнішого „реакційним". „Промова українського кард. Сліпого (від років уже віддалена від совєтської дійсности) була розрахована: він говорив, що „Синод мусить голосно запротестувати проти переслідувань християн в СССР, Китаї та соціялістичних країнах", замовчуючи зовсім переговори, проваджені Ватиканом з численними соціялістичними країнами з позитивними результатами, як останньо з Польщею". „Л'Уніта" вважає позитивним ставленням виступ кард. Пінєдолі, який заявився за продовженням діялогу з комуністами, як і з усією нехристиянською дійсністю".

„Коррієре делля сера" коментує виступ під таким підзаголовком: „Труднощі Церкви в комуністичних країнах". „Сьогодні був день важких оскаржень тих перешкод, які Церква зустрічає при євангелізації в комуністичних країнах. Кард. Сліпий, Верховний Архиєпископ українців, описав сумну ситуацію з багатьма подробицями, в якій знаходяться католики в СССР, переслідувані й ув'язнені задля віри. Він просив, щоб Синод вимагав на повний голос направлення стількох несправедливостей, вимагаючи звільнення з ув'язнення і з психіятричних заведень священиків, єпископів і вірних, які під сучасну пору ще мучаться".

„Ля Націоне" вказав на те, що „Українець Сліпий просить Синод запротестувати проти переслідувань існуючих у Совєтському Союзі".

„Український єпископ Германюк використав синодальний Форум для того, щоб скритикувати панування Церкви латинського обряду над Церквами східнього обряду, а кард. Сліпий, також українець, присвятив свій виступ совєтським переслідуванням католиків (Сліпий, між іншим, подав листу українських особистостей, які перебувають в ув'язненні або на засланні), вимагаючи від Синоду відкритого протесту у формі папського осудження".

„Чесну людину охоплює жах при вістці про те, що засуджується священика на три роки примусової праці тому, що він потаємно відправляв Службу Божу, або священика, який представляє урядові в Москві петицію своїх вірних для отримання дозволу відправляти Св. Літургію, запроторюється до психіятричного заведення не для того, щоб його вилікувати з „ментальної" хвороби, але для того, щоб він власне став умово хворим". Так говорив у своїй палкій інтервенції український кардинал Сліпий на Синоді. Розповівши про те, що вірні і священики, монахи і монашками і побиттями, від яхині „є під постійним переслідуванням, домашн'ми обшуками і побиттями, від яких вони після кількох днів умирають". Сліпий запитався: „Чи тим особам, в той спосіб переслідуваним, не можна допомогти всіма силами і середниками?". Тому він просив, щоб Синод підніс голос протесту". „Сліпий зацитував ряд імен „дуже освічених і культурних людей" в Совєтському Союзі, особливо українців, які є жертвами „переслідування" і терплять для справедливости так, як інші в Біяфрі, Чіле, Палестині, Китаї, Бенґлядеші та всюди інде". Він в особливий спосіб вирізнив українського історика В. Мороза, засудженого на 14 років, який тепер розпочав голодівку, яку він думає продовжувати „аж до смерти".

„Не йдеться про те, щоб критикувати комунізм, — говорив Сліпий, — але офіційний атеїзм, який свідомо хоче знищити релігію". Підкресливши, що „в совєтській державі релігійні умови погіршуються, коли в Польщі існують вигляди на покращання релігійних умов, він заключив, що Святий рік представляє нагоду для того, щоб підтвердити засади справедливости, застосовані також до життя народів, і щоб „вимагати звільнення з ув'язнення тих, що ще перебувають по тюрмах і психіятричних заведеннях безневинно і тільки через те, що вони боронили людські і Божі вартості".

„Солідарність із мовчазною Церквою" була після виступу кард. Сліпого підтримувана африканським кардиналом Маврісом Отунґою, архиєпископом Найробі".

Мілянський щоденник „Іл Джорнале Нуово" у статті: „Гостра атака Сліпого проти комуністичних режимів" пише, що „Верховний архиєпископ українців, який живе в екзилі, сказав, що понтифікальна дипломатія „вважає католиків з-поза залізної заслони за невигідних".

Виступ кард. Сліпого, як згадує щоденник, мав місце після виступу польського кард. Вишинського, який промовляв за закритими дверима із страху перед можливими репресіями з боку варшавського уряду. Зміст промови кард. Сліпого, поданий в офіційному комунікаті Синоду, був одначе скалічений, і тому не віддає повного образу цього виступу.

„Кард. Сліпий ствердив, що мимо переслідувань Ватикан „шукає контактів і договорів із совєтськими, китайськими та іншими атеїстами. Тут не йдеться про політику, але про те, щоб воювати з комунізмом, який хоче знищити релігію". Сліпий зробив висновок, що Синод повинен сповнити принаймні мінімальну вимогу, тобто „підняти голосний протест" проти переслідування".

Газета пише далі і про те, як Синод сприйняв виступ Сліпого. „Кожний, хто після промови Сліпого йому ґратулював, висловив думку, що не треба надіятися на те, що цей заклик буде вислуханий. Сам Папа був присутній під час промови. Кард. Каніґ, черговий предсідник сесії, просив синодальних отців „обмежити свої виступи до суттєвого".

Римський щоденник „Рома" помістив репортаж на першій сторінці під заголовком „Драматичне оскарження Москви" з підзаголовком „Архиєпископ Сліпий говорить про переслідування в Україні". Виступ Блаженнішого характеризовано як драматичний із нотками гіркости проти офіційної політики Ватикану контактів з атеїстами. „Церква перебуває в катакомбах, переслідують культурних діячів та просте населення", цитує газета. „Кардинал відчитав листу з іменами 13 осіб з своєї країни, яких засуджено несправедливо на десятки років ув'язнення".

„Авеніре" також на першій сторінці звітує під підзаголовком „Один голос з кожної спільноти" про виступ кард. Сліпого. „Малося враження, що читалося сторінку з „Архипелагу Гулагу", коли вчора на Синоді кард. Сліпий говорив про терпіння української Церкви: всі ті священики, засуджені на примусові роботи або замкнені в психіятричних лікарнях тільки тому, що хотіли відправляти Св. Літургію, всі ті інтелектуали, імена яких світові є незнані, як Мороз, Сверстюк, Плющ, Шухевич, Іван і Надія Світличні, ув'язнені по тюрмах і приневолені жити серед нелюдських умов тільки тому, що хотіли оборонити свою культуру, так інтимно зв'язану з християнськими вартостями".

Міланський щоденник „Іл Джорно" пише в своєму обширному репортажі про перебіг синодальних нарад також і про виступ Блаженнішого. „Мовчанка про муки, репресії та топтання прав людини. Кард. Сліпий просив Синод засудити топтання релігійної свободи і прав людини в Совєтському Союзі і особливо в Україні... Після того, як зацитував імена культурних діячів, жертв репресії, старий віком кардинал (звільнений за Хрущова на прохання папи Івана XXIII) сказав, що „треба засудити всі несправедливості, які топчуть свободу віроісповідання, совісти, думки й опінії, та вимагати звільнення з в'язниць або психіятричних заведень тих, яких невинно туди запроторили".

За „Шляхом Перемоги"

ФАЛЬШИВИЙ „ДОРОГОВКАЗ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

припаде, як комуністам, так і апологетам ОУН, як полякам, так і росіянам і німцям, але інакше розповідати я не можу. Хай мене навіть закидають камінням разом всі: комуністи, апологети ОУН, росіяни, поляки, німці, однак я іншим бути не зможу і пристосовуватися до тієї чи іншої політичної конюнктури не буду... Мене звинувачують у відступництві і ревізіонізмі, як апологети комунізму, так і апологети ОУН, а насправді я не обвінчувався ані з одними, ані з другими, обвінчався назавжди зі стремліннями до істини. А поскільки ці ідеології назовні приоділись в яскраво - крикливий одяг істини для принаджування наївних, недосвідчених запальних душ, то в силу обставин і я, так як багато інших, попав у їх тенети" (стор. 395).

У своєму антинаціоналізмі Д. Шумук твердить, що „націоналізм породжує підкорення населення однієї нації іншій, у якій би формі воно не виступало" (стор. 396). Звільнена Україна від окупації Росії не знатиме націоналізму — твердить Шумук і додає, що як довго триватиме поневолення, „так довго на Україні не переведуться націоналісти" (стор. 397). Насправді не можливо уточнити, що фактично Шумук розуміє під націоналізмом і чому він ставить націоналізм завжди у такому викривленому контексті, хоч можна б зробити висновок, що у нього націоналізм є практично ідентичний з національним шовінізмом та імперіялізмом.

Вже при кінці своїх „споминів" Д. Шумук намагається з'ясувати свій „націоналізм", пишучи, що „якщо тяжіння до незалежности і свободи є націоналізмом, то таким націоналістом я був весь час, навіть у КПЗУ, і залишуся ним до останніх днів свого життя. А якщо ідеологія ОУН є націоналізмом, то таким націоналістом я ніколи не був і не буду." Відкидаючи і засуджуючи КПЗУ чи комуністів в цілому і ОУН та націоналістичну ідеологію в інтерпретації ОУН, Шумук, однак, закликає „об'єктивно" оцінювати і КПЗУ і ОУН, „не оплювувати" ні комунізму, ні націоналізму, бо „КПЗУ і ОУН — це ми, це наш народ. До чого ми доросли, те й створили" (стор. 442). Іншими словами, він ставить знак рівняння між цими двома ідеологіями — комуністичною, накиненою Москвою і ідеологійю нашою власною, націоналістичною, про яку каже, що її „живив Берлін".

Що конкретного дають „спомини" Шумука?

Не зважаючи на всі запевнювання видавців, ми не можемо погодитися з думкою, що маємо тут справу з „дороговказом і надхненням у боротьбі за свободу для нашого народу". Очевидно, у книзі є багато цікавих і вірних фрагментів з підсовєтської дійсности (нпр. опис колгоспів, міст, тюрем, концтаборів тощо), але справа не в тому, а у насвітленні одного з відтинків визвольної боротьби українського народу та у самій політичній філософії Шумука. Можливо, що з точки зору видавців ця філософія і є цим „дороговказом", але ми так на неї не дивимося. Засадничо, у „споминах" Шумука ми не маємо справді „сучасної України" — тобто України Чорновола, Світличного, Сверстюка, Масютка і, в першій мірі Валентина Мороза. На це посередньо вказав і сам Шумук, кваліфікуючи Світличного і Дзюбу, що вони, мовляв, „дуже інтеліґентні, талановиті, гуманні і скромні літератори, які, керуючись почуттям громадського обов'язку, виступили на захист рідної мови... Як люди, то вони для мене зразкові... а у світоглядовому та політичному пляні то, мабуть, у багато дечому я б з ними не згодився" (стор. 445).

У цих „споминах", якщо прийняти їх у добрій вірі, за „добру монету", ми бачимо передусім важко розчаровану трудними і складними переживаннями та невдачами людину, яка „шукає шляху" і формулює погляди і оцінки, своєрідний „світогляд" та з позицій цього „світогляду" оцінює власне життя, події, які їй довелося пережити, інших людей і може й приятелів, з якими доводилося співпрацювати. Під цим оглядом ці „спомини" — це властиво своєрідна „сповідь" людини із „зірваними нервами" (стор. 445) що закінчується дуже вимовною фразою: „Знаю... знаю і це, але іншим бути я не можу і не хочу". Идеться тут про якусь мряковинну тенденцію рятувати увесь світ, людство в ім'я особливо інтерпретованих засад „гуманности", „національної волі" тощо.

Для читача „спомини" Д. Шумука можуть бути менше чи більше цікавою лектурою, для психіятра додатковим у дослідах на тему наслідків переживань для душевної рівноваги і для дослідника української визвольної боротьби 40-х і 50-х років причинком для вивчення одного з фрагментів цієї боротьби і її епологу у тюрмах і концтаборах, СССР. Ніколи однак, ці „спомини" не можуть бути „дороговказом" у сенсі, про який мова у передмові до книжки.

(Кінець)

ГОРЕ — ГОЛОД — ГОЛОДІВКА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

кози та амінових кислот враз із конечними мінералами, вітамінами і — коли потрібно — ліками. Невелику кількість води, мінералів та вітамінів можна теж впорскувати підшкірно або подати через відходову кишку, а в деяких випадках непрохідности горішнього стравоходу, пацієнта годується через безпосередній, операційно створений отвір в животі до шлунка. Кожний із цих способів штучного відживлювання може продовжити життя на докладно неозначений час, очевидно в залежності від загального стану здоров'я голодуючого, а в нашому випадку — у ще більшій залежності від лікарської опіки, яка під большевицьким режимом у відношенні до політичних в'язнів — як тепер уже загально відомо — є під диктатом та абсолютною контролею державних органів, а зокрема НКВД чи КҐБ.

Очевидно, що ані Валентин Мороз, ані ніхто інший із голодуючих в'язнів в СССР, не провадить голодівки для побиття світового рекорду вижиття на голодовому страйку, а тільки в обороні своїх людських і національних прав. Чи і як довго виживе Валентин Мороз, залежатиме не тільки від шруби терору, якою там, а особливо в Україні, немилосердно прикручують всіх нескорених, але теж від тотального протесту у вільному світі.

Пам'яті Олександра Ананійовича Кремена

Після довгої і тяжкої хвороби, вночі напередодні 29-го вересня ц.р. відійшов з цього світу, залишивши у великому горі родину і друзів, св.п. Олександер Ананійович Кремена (Дзюбан).

Народився він у містечку Люботині, на Харківщині, звідкіля походили його батьки, 24-го березня 1902 р. Згодом родина переїздить до Харкова, де він кінчає торговельну школу і працює у Державному Видавництві України, спочатку книговодом, а згодом заступником головного книговода і головним книговодом та керівником плянового відділу в новоствореному Дитячому Видавництві.

Багато літераторів: розстріляних, померлих і тих, що живуть ще й сьогодні перейшли перед його очима, укладаючи договір з Видавництвом, дістаючи аванси, тощо. З переводом столиці УССР до Києва у 34-му році, переїздить туди з Дитячим В-вом, де й перебуває до 2-ої Світової війни.

Мобілізований до „всенародного ополченія" в складі якогось полку, від якого у скорому часі залишився він один, під бомбами, без зброї, лише з ложкою в кишені і в цивільному одязі відступав він, і ледве дістався до рідного Харкова, вже окупованого німцями. Там, за допомогою українських організацій, короткий час працює адміністратором Харківської Опери, опісля стає директором кінотеатру. Після поразки німецької армії виїздить до Львова, де працює в „Маслосоюзі", стягнувши з Харкова свою родину.

У 1944 р. залишає назавжди батьківщину і опиняється спочатку у Відні, далі в Італії і нарешті, в Арґентині.

З природи енерґійний, діловий, вивчає еспанську мову, працює і, одночасно бере активну участь в українських організаціях: УАПЦерква, Братство св. Покрови, т-во „Відродження", т-во „Прихильників Унради", часописі „Рада" та ін.

Але й тут він не загріває собі місця, бо дочка зі своєю родиною переїздить до ЗСА, і туга за нею та внуками примушує і Олександра з дружиною незабаром теж виїхати до Америки.

Поселившись у Провіденсі Род Айленд, біля своїх нащадків, влаштовується на працю і починає вперто опановувати чужу мову, тепер уже англійську, і разом з тим шукає можливостей прикласти свій організаційний хист і вміння на користь українській громаді. Провадить широке листування, передплачує багато газет і журналів, стає членом багатьох українських організацій, в тому числі Українського Народного Союзу. Доїжджає часом і до Ню Йорку, а частіше до Бостону, який був до нього значно ближче, знаходить однодумців, приятелів, з якими може обговорити різні болючі питання українського національного життя на еміґрації та й на батьківщині.

На жаль, в самому Провіденсі українська громада дуже мала і йому не було де задовольнити свій потяг до українського організованого життя, і коли вже настав час відпочити після всіх життьових турбот, тяжка хвороба і невблаганна смерть припинили його життя.

Зустрілися ми з ним вперше у Харкові ще в 1920 р., на допризовній підготові, т. зв. „Всеобучі", і якось відразу здружилися на ґрунті захоплення українським відродженням. Ми обоє добре співали (у Олександра був гарний бас), знайшовся ще й третій голосистий приятель і ми створили вокальне тріо.

Настав гарячий час: боремося за українізацію Церкви, допомагаємо приводити до порядку Миколаївський собор, який таки відвоювали, співаємо в церковному хорі, їздимо разом зі св. п. владикою архиєпископом Олександром Ярещенком, який закладає в околишніх селах і містечках нові парафії УАПЦ. Співаємо в українській державній капелі „Дух" ім. Леонтовича, вступаємо до музичної студії з метою вишколити голоси, а тут ще й спеціяльної освіти треба набувати, то вступаємо до фінансово - економічного технікуму, а ще мусимо конечно піти на літературну вечірку „Плуга" та „Гарту" та прем'єру театра „Березоля". Я вже не згадую, що кортіло ще й попарубкувати.

Не раз на еміґрації, з Покійним з великою приємністю згадували ті часи і ось тепер, стоячи над свіжою могилою, пригадалося все знову.

Похоронні Богослужби відправили в похоронному домі і в церкві св. Михаїла у Вунсакеті, Род Айленд, митрофорні протоієреї о.о. Віталій Коваленко і Микола Чернявський. Співав хор церкви св. Михаїла.

Після похорону родина Покійного запросила всіх до церковної залі на тризну, під час якої отці, друзі і приятелі висловили щирий смуток і теплі згадки про покійного сл.п. Олександра Ананієвича, а о. Віталій в імені родини подякував всім за вислови теплого співчуття і жалю у їхньому безмежному горі.

Ол. Неділько

СПОРТ

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — МАДЯРСЬКИЙ С. К. 1:0 (0:0)

Юньйон 13-го жовтня 1974 — У цих мистецьких змаганнях Мадярський СК в ролі дебютанта „Мейджер Дивізії", Шейфер Ліґи Ню Джерзі, відкрив таємниці своєї сили, завдяки якій у двох попередніх зустрічах розгромив СК „Рому" 8:1 і відносно заавансовану „Сербію" — 3:1. Молодість, швидкість і особливо гострота, це основна зброя цього клюбу. Завдяки цем факторам, а головно швидким, молодим футболістам гості вже від перших хвилин гри розпочали навальні атаки в підворіття „Ч. Січі", примушуючи нашу дефензиву до важкої праці. Ефективними в тому часі в оборонних лініях „Ч. Січі" виявилися, Ігор Паньків, Володимир Ткач, Степан Юрчак і воротар Володимир Паньків. Завдяки цим нашим футболістам, запал мадярських футболістів постепенно згасав і вони почали розгублюватися у найбільш догідних для себе позиціях. Рутину й накинену швидкість „Січовиків" відчули мадяри після перерви. Саме на протязі цілої другої половини гри „Ч. Січ" тримала ініціятиву, у висліді якої наш напад провів ряд чудових акцій, які в свою чергу з великим трудом невтралізували енергійні оборонці і одчайдушний воротар мадярів. Ґоль висів в „повітрі", але його чудово стрілив капітан „Ч. Січі" — Михайло Фарміґа, щойно в 74-ій хвилині з гарної акції Сольчаника - Юрчака - Лужняка. Кілька хвилин перед цим суддя усунув з площі змагань двох бразилійців із дружини гостей і Василя Каздобу „Ч. Січі". Це були наслідки згаданої вже гостроти мадярських футболістів, якою вони примусили суддю багатократно їх попереджувати, врешті вживати жовту картку і остаточно, трикратно блиснути „червоною карткою" з неприємними для гостей усуненнями з гри аж 3-ох їхніх змагунів.

В світлі цих фактів треба відзначити у великій більшості, коректну поведінку „Січовиків", які не дали себе вплутати в шкідливі, під кожним оглядом, для дружини інциденти, завдяки чому здобули заслужену перемогу. Вилучення з гри Вас. Каздоби припало через сутичку з одним із бразилійських футболістів, що виступають в складі Мадярського СК, яку започаткував гість ще в першій півгрі.

Склад „Ч. Січі": Паньків, І. Паньків, Марущак, Ткач, Юрчак, Вас. Каздоба, Лужняк, Бакун, Фарміґа, Монтан, Сольчаник, Козар, Маза. Провідник дружини Вас. Васняк.

„Чорноморська Січ" II — „Судамерікан" СК 2:1

„Чорноморська Січ" (мол. юнаки) — Савд Орендж „А" (новаки) 3:0

„Чорноморська Січ" (мол. юнаки) — Савд Орендж „Б" (новаки) 1:0

Переможні ґолі для молодших юнаків „Ч. Січі" здобули: Зелик 2, Турянський 1 і Бабяк 1.

О. Твардовський

ТАРЗАН, 7196. У ТЮРМІ

Чи це не „приємний спосіб провести вечір... Правда, Петре?

Цікаво, що тепер поробляють ті злочинці та шахраї?..

Петро Крисп був би дуже здивований, якщо знав би правду...

Якщо наші два „приятелі" не вбиті...

...То вони безпечно придержані у в'язниці, згідно з моїм наказом... Там вони й згниють!!

Ну, пане судя Бранд, візьмімо за нашу спілку...

Щоб ми завжди мали успіх!..

Твої бажання є для мене наказом, прекрасна Серіно... Щоб тільки воно було також і навпаки!